

Уривки інтерв'ю з українськими трудовими мігрантами. Сирі дані	коди	підкатегорії	категорії
<p>«Громадянин Росії тільки тому, що коли Радянський Союз розпадався, кожна держава, відповідно хотіла бути самостійною державою. Самостійність держави проявляється тим, що є громадянство, герб, гімн, і так далі. І була поставлена умова, для тих людей, які не мали громадянства Росії – умова: або ви стаєте громадянами Росії і працюєте даліше так, як ви працювали, або прошу дуже, звільняйтеся з роботи. Мені запропонували стати громадянином Росії, тому що я як спеціаліст їм потрібний був»; «Є така приказка: перших десять років ви Північ годуєте, а даліше Північ починає годувати потихеньку, вас [...]. Я працюю. Просто спокійно працюю. Скажуть, допустим, піти, бо я вже пенсіонер, давно, скажуть піти – я піду. А тут вже як приїду, ну назавжди, та як ви кажете «повернемся»; «Спілкуюсь найбільше з колегами по роботі, з керівництвом. Ну, а з ким я маю спілкуватись, якщо я там працюю кожний день по 12 годин, і суботу-неділю і все. Норму часу за чотири місяці. Я два місяці відпочиваю тут на Україні. Окрім роботи є дуже багато друзів, які ще там лишилися жити, живуть там і я з ними спілкуюсь чудово. Вони до нас в гості приїжджають сюда на Україну»; «Колектив досить великий, чоловік 70, з різних регіонів Росії, і з різних регіонів бувшого Союзу, я горжусь тим» (фрагменти інтерв'ю з М., чол., 64 р., працює на Півночі Росії понад 30 років);</p>			
<p>«Після восьмого класу до Росії і після дев'ятого класу – знов до Росії. Потім я не їздив до в Москву три роки, тому що я навчався, здобував професію кухаря і прийшлося бути, 49 можна сказати так, на господарстві дома. А в той момент мої всі були в Москві. То вони вже переважно були всі там круглий рік, тільки там протягом, після кожних трьох місяців поверталися там буквально на тиждень, на два»; «В мене получається [їздити] щоліта. Тому що літом в мене вільний час можна так сказати, бо так, в цей період там, тобто, осінь, зима і весна в мене йде наука. Тобто я навчаюся і вільний час получається тільки літом, в яке я можу поїхати і щось заробити там для себе»; «Нам дали квартиру, двохкомнатну. І за яку ми взагалі нічо не платим, ні за комунальні послуги, ні за що. Просто живем. То взагалі дешево. А якщо платити, то буде трошки дорожувато» (фрагменти інтерв'ю з П., чол., 19 р., має багаторічний досвід</p>			

короткотривалих робочих поїздок в Росію)			
<p>«Запросили колеги, які вже там попрацювали трошки [...]. Передзвонила людина, колишній колега, і запропонував. Каже, є робота в Москві, розписи, позолота, ліпнина. Зібралися та й поїхали. Назвав цифру [...]. Угода була чисто джентльменська. Як, як і взагалі з усіма замовниками [...]; «[Траплялось], відвозили у відділення міліції. Посиділи там, позамітали подвір'я [...]. Нас викупили, привезли назад: це був наїзд безпосередньо на роботодавця. Бо там вони забували, там все в них було домовлено, куплено, ну і вони час від часу робили вигляд, що вони забували там щомісяця заплатити за нас мзду»; «З бригадою, з тим колективом, що працювали, то з багатьма людьми і тут працюємо нормально, дотепер ще» (фрагменти інтерв'ю з О., чол., 47 р., 10 років досвіду роботи в Росії);</p>			

Типові свідчення учасників фокус-групи. Сирі дані	коди	категорії
<p>«Есть такое выражение, начинать с низкого старта. Если человек приехал сюда и у него ничего нет, в том числе и жилья, квартиры нету, то он включает свои дополнительные способности какие-то. Конечно, перспективы есть. Ну, тоже ж для этого нужно иметь, во-первых, внутренние таланты, чтобы у человека были. Не каждый способен начать свое дело. Я лично таких людей знаю, которые приехали сюда в Краматорск, и начали свое дело. Вот они из Горловки приехали, начали свое дело, хорошо зарабатывают. Уже купили квартиру. Я думаю, что есть потенциал такой, есть и возможности»</p>		
<p>«Им тяжело морально, они здесь чужая почва, чужое все. А «там» есть семья, родители там остались.» «Все зависит от того, как человек изначально по жизни настроен. Я для себя поняла, что если человек с земли, вот он выросший в эту землю, для него важно вот его дом, это самое главное, то для него это будет крах – переезд</p>		
<p>«Есть такое крылатое выражение -- не было бы счастья, да несчастье помогло. На самом деле, я работала бухгалтером, тихо ненавидела эту работу, все время пыталась от нее откреститься. Она меня все время догоняла, и прочее, и прочее. Здесь я нашла для себя вообще новое, интересное, с общением с людьми, то, что мне действительно нравится, и я от этого кайфую. И такая я не одна. То есть это для нас открыло какие-то новые вообще возможности, о которых мы даже раньше не подозревали. То есть «там» все знали, что я бухгалтер. И вот ты хочешь – не хочешь, мне все звонят, предлагают работу, ну, грешно отказываться, ну, приходится работать. А здесь не знают, кто я.»</p>		
<p>«Если человек думает, что если у меня будет лучшая работа, я перееду, и к этому относится легко и мобильный по жизни, то переезд для него будет легче» «Некоторые люди использовали это действительно как шанс, они получили новую, вообще совершенно другую работу. И не хотят назад.»</p>		
<p>«Сейчас уже все-таки есть такая тенденция, что если люди очень долго сомневались, остаются они здесь или нет, то в принципе, многие уже определились, что здесь остаются. И сейчас уже начинают заниматься какими-то своими привычными вещами. Вот, например, когда пришла война, всем как-то было так неловко</p>		

<p>поехать в отпуск. Ну, это было как-то странно. Тут война. А кто-то уехал в отпуск. Или, например, пойти в спортзал. Да? Ну, как надо ж помогать, страну спасать (...). Сейчас уже идет такая тенденция, что люди смело выставляют, вот даже по соцсетям, фотографии с курортов, что люди идут в спортзал. Очень многие люди начинают все-таки заниматься тем, чем они занимались «там», или все-таки думать о том, чтобы этим заняться.</p>		
--	--	--